

دانستنی هایی برای والدین (۱۳)

هیچ فردی نیست که دست اندازها و تکان های موجود در جاده ی رشد، از نوزادی تا نوجوانی را تجربه نکرده باشد. هر چند که هر کودکی ویژگی های خاص خود را داشته و به عبارتی منحصر به فرد می باشد اما بعضی وقت ها کودکان احساس ها، هیجان ها و رفتارهایی دارند که سبب بروز مشکلاتی برای خود و اطرافیان شان می شود. مشاهده ی تغییرات ناگهانی در رفتار فرزندان مانند، اضطراب، شب ادراری، افسردگی، تغییر عادت های مربوط به خوردن و خوابیدن، ناخن جویدن، کم توانی ذهنی، مشکلات یادگیری، کم توجهی، بی دقتی، بیقراری، دزدی، فرار از مدرسه، ناتوانی در برقراری روابط دوستانه با دیگران، عدم تفاهم با اعضای خانواده، گرایش به مواد مخدر و بسیاری از موارد دیگر، بیشتر وقت ها باعث نگرانی والدین می شود.

با توجه به رسالت نشریه ی تعلیم و تربیت استثنایی که همانا آشنا ساختن مخاطبان خود با مسایل علمی، آموزشی و توان بخشی کودکان و دانش آموزان با نیازهای ویژه است و با در نظر گرفتن این که قشر زیادی از خوانندگان این نشریه والدین هستند، بر آن شدیم که در هر شماره، اطلاعاتی در مورد یکی از مشکلات کودکان، به زبان ساده و فشرده در اختیار آنها قرار دهیم. هر چند معتقدیم این مطالب برای معلمان، مشاوران، مددکاران اجتماعی، مربیان بهداشت مدارس، دانش جویان و سایر علاقمندان به امور کودکان با نیازهای ویژه نیز مفید خواهد بود.

آنچه والدین باید درباره ی اختلال سلوک کودکان بدانند

مترجم: محمد عابدپور / مدیر آموزشگاه ساریخانی تهران

- "اختلال سلوک" به مجموعه ای از مشکلات رفتاری و هیجانی کودکان و نوجوانانی گفته می شود که در پیروی از مقررات و رفتار به شیوه ی جامعه پسند شدیداً مشکل دارند. این افراد در نظر سایر کودکان، بزرگسالان و مؤسسه های اجتماعی بیشتر از آنکه بیمار روانی به حساب بیایند افرادی بد و بزهکار تلقی می شوند.
- کودکان و نوجوانانی که اختلال سلوک دارند ممکن است برخی از رفتارهای زیر را از خود بروز دهند:
- قرار گرفتن بر سر راه مردم و دزدی از آنها (برای مثال زورگیری)
- اذیت و آزار جنسی دیگران با توسل به زور
- تخریب اموال
- به قصد وارد آوردن خسارت به طور عمدی آتش می افروزد.
- به طور عمدی اموال دیگران را تخریب می کند.

پرخاشگری نسبت به مردم و حیوانات

- قلدُری، ایجاد رعب و وحشت و تهدید دیگران
- کتک کاری
- استفاده از وسایلی که می توانند جراحات بدنی شدیدی را در افراد ایجاد کنند (مانند؛ چوب، چماق، آجر، بطری شکسته، چاقو و اسلحه)
- رساندن آسیب های بدنی جدی و ظالمانه به مردم و حیوانات

حقه بازی، دروغ گویی یا دزدی

- به قصد دزدی وارد خانه یا اتومبیل دیگران می شود.
- برای جلب محبت دیگران و شانه خالی کردن از وظایف و تعهدات خود دروغ می گوید.
- بدون برخورد و رویارویی با مردم، اموالشان را می دزدد (برای مثال بدون شکستن و آسیب رساندن به مغازه ای وارد آن شده و دزدی می کند)

نقض آشکار مقررات

- با وجود مخالفت والدین اغلب، شب‌ها را بیرون از خانه می‌گذرانند.
- از خانه فرار می‌کند.
- اغلب از مدرسه فرار می‌کند.

کودکانی که رفتارهای فوق را از خود بروز می‌دهند حتماً باید مورد بررسی و ارزیابی جامع قرار گیرند. تعداد زیادی از این کودکان علاوه بر نشانه‌های فوق احتمالاً اختلال‌های همبودی مانند اختلال‌های خلقی، اضطراب، سوء مصرف مواد، نارسایی توجه همراه با بیش‌فعالی، مشکلات یادگیری، اختلال در تفکر و اختلال ناشی از ضربه را نیز از خود بروز می‌دهند که همگی باید مورد توجه و درمان قرار گیرند. تحقیقات نشان می‌دهد که چنانچه کودکان دارای اختلال سلوک و خانواده‌هایشان مورد ارزیابی و مداخله‌ی سریع و بهنگام قرار گیرند احتمال اینکه کودک در آینده به مشکلات بیشتری دچار شود بسیار کم می‌شود.

بدون مداخله و درمان اساسی در دوره کودکی، بسیاری از کودکان دارای اختلال سلوک نمی‌توانند خود را با انتظارات مربوط به دوره‌های بعدی زندگی سازش داده و ارتباط مناسبی با دیگران برقرار کنند. آنها در یافتن و حفظ شغل مناسب نیز حتماً با مشکل روبه‌رو می‌شوند. این افراد اغلب مقررات و قوانین جامعه را زیر پا گذاشته و به شخصیتی ضد اجتماعی تبدیل می‌شوند. عوامل متعددی مانند ارث، آسیب مغزی، سوء استفاده از کودک، شکست تحصیلی، تجربه‌های تلخ و ناگوار

زندگی می‌تواند در ایجاد اختلال سلوک نقش داشته باشد. درمان اختلال سلوک در کودکان سخت و پیچیده است. براساس شدت رفتارهای کودک، مداخله‌ی درمانی می‌تواند در موقعیت‌ها و درجات متفاوتی صورت گیرد. در این رابطه، عدم همکاری کودک، بی‌اعتمادی و ترس او از بزرگسالان نیز بر دشواری کار می‌افزاید. روان‌پزشک کودک و نوجوان با استفاده از اطلاعات فردی و خانوادگی کودک و مشاوره با معلمان و سایر متخصصان پی به علل اختلال سلوک کودک برده و به طراحی برنامه‌ی جامع درمانی او می‌پردازد.

معمولاً با استفاده از روان‌درمانی و رفتار درمانی به کودک کمک می‌شود تا بتواند ضمن کنترل خشم خود به نحو مطلوبی احساس‌هایش را ابراز کند. آموزش ویژه برای کودکانی که همراه با اختلال سلوک، مشکلات یادگیری نیز دارند بسیار ضروریست. والدین برای طراحی و مدیریت برنامه‌های آموزشی فرزندانشان در خانه و مدرسه اغلب به همکاری متخصصان نیاز دارند.

در مورد کودکانی که همراه با اختلال سلوک، مشکلات تکانشی، نارسایی توجه یا افسردگی دارند، از درمان دارویی نیز استفاده می‌شود. چون ایجاد نگرش‌ها و الگوهای رفتاری جدید در کودک به زمان زیادی نیاز دارد لذا نمی‌توان انتظار داشت که اغلب کودکان دارای اختلال سلوک به سرعت بهبود یابند. با این حال، مداخله‌ی درمانی هر چه سریع‌تر صورت گیرد امکان بهبودی به طور قابل ملاحظه‌ای افزایش یافته و کودک بخت بیشتری برای موفقیت در آینده خواهد داشت.

زیر نویس‌ها:

- | | |
|--|---------------------|
| 1. Conduct disorder | 3. Psychotherapy |
| 2. Post traumatic stress Disorder (PTSD) | 4. behavior therapy |

منبع:

American academy of child & adolescent psychiatry. (updated 2000) / AACAP facts for families
No:33. conduct disorder. [online]. Available: <http://www.aacap.org/publication/factsfam/htm>.